

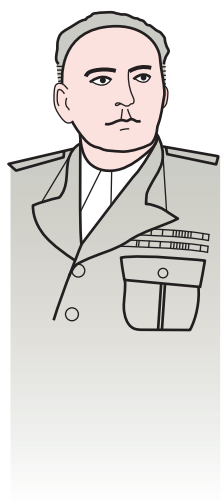
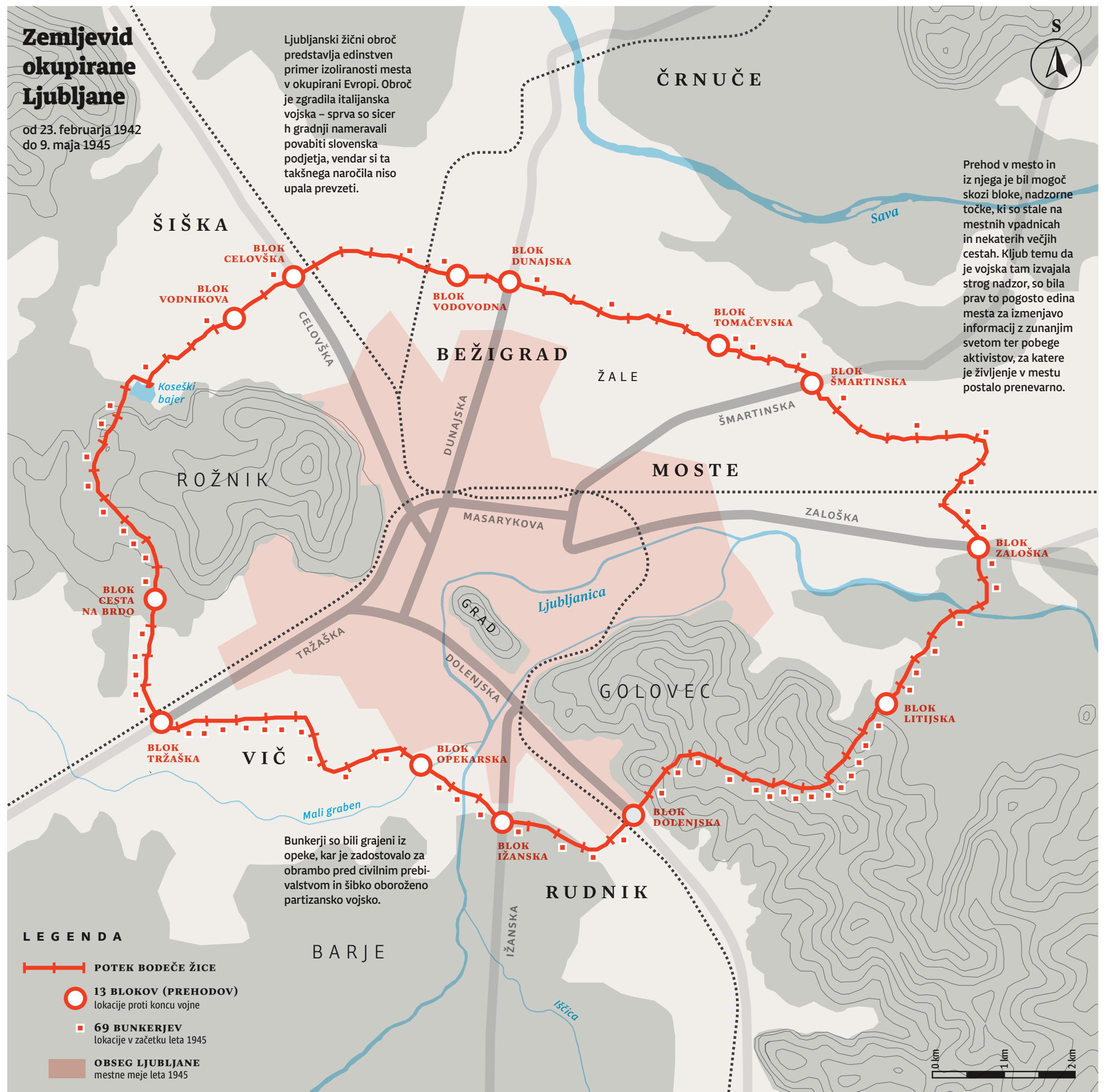
Žice ni več, spomini so ostali

PIŠETA IN RIŠETA
Gašper Uršič
in Aljaž Vesel

Te dni so rekreativci in šolarji že šestdesetič opravili pohod po Poti spominov in tovarištva (PST) oziroma Poti ob žici. 32,5 kilometrov dolga pot okoli Ljubljane je speljana po trasi bodeče žice, s katero je okupator (sprva Italija, po njeni kapitulaciji pa Nemčija) zadnja tri leta druge svetovne vojne strogo nadziral vhode v mesto in izhode iz njega. V ponedeljek mineva 61 let, odkar je v Ljubljano vkorakala partizanska vojska in končala 1170 dni trajajočo žično zaporo.

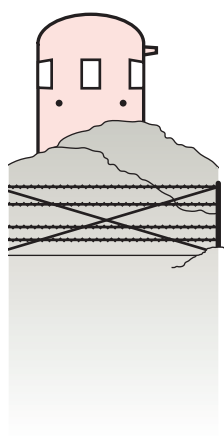
OBJEKTIV
Dnevnik, 7. maj 2016
www.dnevnik.si/objektiv

Ključne besede: okupacija Ljubljane, Pot ob žici, Pot spominov in tovarištva
Viri: MGML, TIC Ljubljana, RTV, Wikipedia

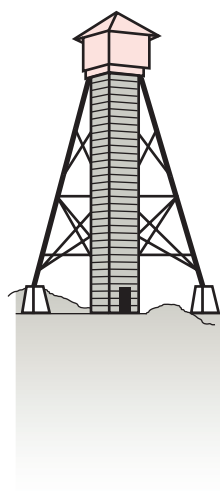
Prepoved izhoda

11. aprila 1941, pet dni po nemškem napadu na Jugoslavijo brez vojne napovedi, je italijanska fašistična vojska vkorakala v Ljubljano. Z namenom zadušitve odporiškega gibanja so februarja 1942 Ljubljano obdali z bodečo žico, komisar Emilio Grazioli pa je izdal prepoved, po kateri je bil prehod v mesto in iz njega mogoč le s posebnimi dovolilnicami.

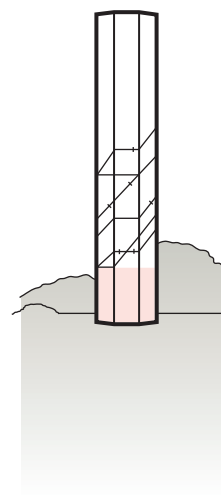
Bunkerji

Žico je italijanska vojska postavila v enem dnevu, prve nadzorne točke pa so bile improvizirane s španskimi jezdecimi, lesenimi bunkerji in mitralješkimi gnezdi. Ves čas vojne so sistem nadgrajevali – širili ograjo, kopali jarke in gradili bunkerje. Do konca vojne jih je bilo več kot 70, pogosto je šlo za prezidane stavbe, iz katerih so izselili stanovce.

Stalni nadzor

Novo okoliščine so Ljubljancem oteževale tudi čisto vsakdanje poti – v službo, šolo, na obisk, na njivo, pokopališče. Okupacijska vojska je za preprečevanje morebitnih nelegalnih prehodov angažirala okoli 2500 mož, ki so patrolirali ob žici, bili nameščeni v bunkerjih in stražnih stolpih, občasno pa so izvajali tudi racije za odkrivanje upornikov.

Pot ob žici

V letih po vojni je potekalo odstranjevanje vidnih znakov obroča, leta 1957 pa je bil po trasi prvič organiziran pohod, ki je z leti postal tradicionalen. Dogradili so rekreativno pot in na položajih nekdanjih bunkerjev postavili 102 osmerokotna spomenika. Ob poti so posadili 7400 dreves. Pohod ima vsako leto več tisoč udeležencev (lani več kot 30.000).